

# Percepția fenomenului corupției în Republica Moldova

- Raport de cercetare -

Cercetare realizată de



Pentru



*Această publicație a fost realizată în cadrul Proiectului Comun al Consiliului Europei și Comisiei Europene împotriva Corupției, Spălării Banilor și Finanțării Terorismului în Republica Moldova (MOLICO), co-finanțat de Comisia Europeană, Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională și Consiliul Europei*

Iulie 2007

**CUPRINS:**

<b>OBIECTIVE ȘI METODOLOGIE</b>	<b>3</b>
<b>INTRODUCERE</b>	<b>5</b>
<b>CONCLUZII</b>	<b>7</b>
<b>1. GRADUL DE RĂSPÂNDIRE A CORUPȚIEI</b>	<b>9</b>
1.1. <i>Estimări ale incidenței corupției</i>	9
1.2. <i>Eficiența practicilor de corupție în viața cotidiană</i>	15
<b>2. ATITUDINI FAȚĂ DE CORUPȚIE</b>	<b>20</b>
2.1. <i>Acceptabilitatea în principiu</i>	20
2.2. <i>Susceptabilitatea la corupție</i>	25
<b>3. PRACTICI CORUPTE</b>	<b>27</b>
3.1. <i>Presiunea corupției</i>	27
<b>4. AȘTEPTĂRI LEGATE DE CORUPȚIE</b>	<b>31</b>
<b>5. PERCEPȚIA POPULAȚIEI ASUPRA UNOR COMPORTAMENTE ANTISOCIALE</b>	<b>34</b>
<b>6. CUNOAȘTEREA MĂSURILOR DE COMBATERE A CORUPȚIEI. INFLUENȚA MASS-MEDIA</b>	<b>36</b>

**Această publicație a fost realizată în cadrul Proiectului Comun al Consiliului European și Comisiei Europene împotriva Corupției, Spălării Banilor și Finanțării Terorismului în Republica Moldova (MOLICO), co-finanțat de Comisia Europeană, Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională și Consiliul European.**

**Publicarea sau transmiterea integrală sau parțială a rezultatelor acestui studiu nu poate fi făcută decât cu acordul prealabil al Proiectului MOLICO implementat de Consiliul European și IMAS-INC, cu precizarea elementelor metodologice principale.**

**Opiniile expuse în această lucrare aparțin autorilor și nu reflectă punctul de vedere al finanțatorilor.**

## Obiective și metodologie

- **Principalele obiective** ale cercetării au fost:
  - Măsurarea percepției privind gradul de răspândire a corupției
  - Evidențierea atitudinilor față de fenomenul corupției
  - Comportamente ale populației privind practicile corupte printre categoriile sociale care solicită plăți suplimentare
  - Gradul de încredere în instituții
  - Așteptări legate de corupție
  - Nivelul de cunoașterea a populației privind legislația practicilor corupte
  
- **Eșantion:**
  - stratificat, probabilist, trisadial
  
- **Volumul eșantionului:**
  - 3075 persoane, 18 ani și peste
  
- **Criterii de stratificare:**
  - 12 unități administrativ-teritoriale (UAT), mediu rezidențial (urban-rural), mărimea localităților urbane (4 tipuri), tipul localităților rurale (centru de comună/sat aparținător)
  - Volumele straturilor urbane și a totalului pe UAT au fost calculate proporțional cu numărul populației în conformitate cu datele comunicate de Departamentul de statistică al Republicii Moldova
  
- **Stadii de randomizare:**
  - I. Localitatea: în cadrul straturilor ajustate, localitățile selectate (121) au fost stabilite în mod aleator, în baza unui tabel cu numere aleatoare.
  - II. Familia: În fiecare localitate, s-a stabilit un număr de puncte de eșantionare, astfel încât numărul maximal de interviuri efectuat într-un punct de eșantionare să fie de 8. Familiile în care s-au efectuat interviuri au fost selectate prin metoda rutei aleatoare, cu un pas statistic de trei, primul număr de la care s-a pornit a fost unu.
  - III. Persoana: În cazurile în care în familiile selectate există mai multe persoane adulte (peste 18 ani), persoana interviuată s-a stabilit prin “metoda Kish”.
  
- **Reprezentativitate:**
  - eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, exclusiv Transnistria;
  - eroarea maximă de eșantionare este de  $\pm 1.8\%$

- **Interviurile** au fost realizate de către 84 operatori din rețeaua IMAS-INC
  - Chestionarul a fost redactat în limbile română și rusă, dându-se respondenților posibilitatea de a alege varianta în care le este mai comod. În zonele locuite de populație găgăuză s-au utilizat operatori care cunosc această limbă.
  - În urma analizei structurii eșantionului obținut din teren, s-a constatat concordanța dintre distribuția populației cunoscută din datele statistice disponibile și cele obținute, în limitele abaterii statistice admisibile. O diferență semnificativă s-a înregistrat în cazul structurii femei/bărbați, în sensul suprareprezentării persoanelor de sex feminin și pe grupe de vârstă, în sensul subreprezentării tinerilor (18-29 ani). Aceste abateri au o cauză comună: Ponderea semnificativă a persoanelor tinere (mai ales bărbați) care în fapt nu se află în țară, fiind plecate în străinătate la muncă, migrație temporară pe care statisticile oficiale nu o pot înregistra. Pentru corectare s-a recurs la ponderearea rezultatelor, astfel încât structura eșantionului luat în calcul să reprezinte media dintre distribuțiile înregistrate în statistica oficială și cea obținută din teren. Așadar, rezultatele prezentate sunt ponderate. Diferența dintre rezultatele ponderate și cele neponderate nu depășește la niciuna din întrebări 1.2%.
- **Perioada de culegere a datelor:**
  - 21 Aprilie – 7 Mai 2007
- **Structura eșantionului:**

Variabila	Grup	Număr	Procent
<b>Sex</b>	Masculin	1172	38,1%
	Feminin	1903	61,9%
<b>Vârstă</b>	18-29 ani	565	18,4%
	30-44 ani	725	23,6%
	45-59 ani	893	29,0%
	60 de ani și peste	892	29,0%
<b>Naționalitate</b>	Moldovean-Român	2370	77,1%
	Rus	196	6,4%
	Ucrainean	321	10,4%
	Găgăuz	96	3,1%
	Alta	81	2,6%
	Nu răspund	11	0,4%
<b>Educație</b>	Studii medii incomplete	505	25,3%
	Șc.gen. sau profesională	1084	41,3%
	Liceu, șc. post-liceală	926	13,6%
	Studii superioare	560	18,9%
	Nu răspund	505	1,0%
<b>Grupa de venit (gospodărie)</b>	Sub 400 lei	505	16,4%
	401-1000 lei	1084	35,3%
	Peste 1000 lei	926	30,1%
	Nu răspund	560	18,2%
<b>Nivel socio-economic</b>	Ridicat	137	5%
	Mediu	549	18%
	Scăzut	2228	72%
	Nu răspund	161	5%
<b>Mediu de rezidență</b>	Urban	1195	38,9%
	Rural	1880	61,1%
<b>TOTAL</b>		3075	<b>100%</b>

## Introducere

*"Egalitatea în fața legii este un pilon  
al societăților democratice"*

Huguette Labelle

Președinta organizației internaționale de luptă împotriva corupției

Una din prioritățile actuale ale reformelor economice, politice și sociale din Republica Moldova este prevenirea și combaterea corupției.

Privită obiectiv, inclusiv prin prisma fenomenului corupției, tranziția politică, socială și economică din perioada ce s-a scurs de la declararea independenței statului a avut un impact dezastruos asupra calității guvernării și dezvoltării țării. Proporțiile și importanța sferelor afectate de corupție solicită imperativ abordarea strategică a acestui fenomen, prin urmare elaborarea și implementarea unei strategii naționale de prevenire și combatere a corupției.

La nivel național, corupția este definită, în Legea nr.900-XIII din 27 iunie 1996 privind combaterea corupției și protecționismului, ca un fenomen antisocial ce reprezintă o înțelegere ilegală între două părți, una propunând sau promițând privilegiile sau beneficiile nelegitime, cealaltă, antrenată în serviciul public, consimțind sau primindu-le în schimbul executării sau neexecutării unor anumite acțiuni funcționale, ce conțin elemente ale infracțiunii prevăzute în Codul penal. Grupul multidisciplinar în problemele corupției al Consiliului Europei a definit corupția ca orice comportament al persoanei în a cărei sarcină a fost pusă executarea anumitor obligații în sectorul public sau privat, care condiționează încălcarea acestora în calitate de persoană de stat cu funcție de răspundere, lucrător privat, agent independent, având drept scop obținerea unui profit ilegal pentru sine și alte persoane. Astfel, este extins cercul subiecților actelor de corupție, aceștia fiind atât funcționari din sectorul public, cât și funcționari din sectorul privat.

Convenția O.N.U. împotriva corupției (New York, 31 octombrie 2003) definește corupția agenților publici naționali ca acțiune de a solicita sau de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine sau pentru o altă persoană, cu scopul de a îndeplini ori de a se abține de la întreprinderea unui act în exercițiul funcțiilor sale oficiale. Prin urmare, legislația Republicii Moldova urmează a fi ajustată cerințelor și standardelor convențiilor și tratatelor internaționale anticorupție.

Calcularea indicelui percepției corupției este o încercare de a măsura fenomenul corupției prin prisma cererii acestui fenomen.

*Indicii corupției* au fost definiți în cadrul *Sistemului de monitorizare a corupției* (SMC) cu scopul de a putea reduce multidimensionalitatea corupției, ca fenomen social, la un set de indicatori sintetici. Această abordare ușurează interpretarea rezultatelor și permite urmărirea dinamicii unor dimensiuni ale corupției. Indicii sunt calculați pe baza răspunsurilor la o serie de întrebări ce se referă la aspectele cercetate. *Indicii corupției* pot lua valori între 0 și 10 -- cu cât valoarea este mai apropiată de zece, cu atât sunt mai nefavorabile evaluările respectivelor aspecte ale corupției, valorile apropiate de zero indicând proximitatea față de o societate ideală, „fără corupție”.

Conform Indicelui percepției corupției al Transparency International, în anul 2000 Republica Moldova s-a situat pe locul 76 din 90 de țări (indicele corupției 2,6), în 2001 – locul 64 din 91 de state (indicele corupției 3,1), în anul 2002 s-a plasat pe locul 93 din 102 state (indicele corupției 2,1), în anul 2003 ea s-a plasat pe locul 102 din 133 de țări (indicele corupției 2,4), iar în 2004 s-a plasat pe locul 117 din 146 de state (indicele corupției fiind de 2,3), în anul 2005, potrivit s-a plasat pe locul 95 dintre cele 159 de țări incluse în clasament, constituind 2.9.

În anul 2006, potrivit IPC, Republica Moldova s-a clasat pe locul 81 din 163 țări incluse în clasament, indicele constituind 3,2.

Pentru comparație: în anul 2005, în acest clasament, Moldova s-a plasat pe locul 95 din 159 țări, indicele alcătuind 2.9. Acest fapt semnifică un progres în domeniul prevenirii și combaterii corupției în țară. Este de remarcat că IPC în Republica Moldova (3,2) a depășit media indicelui calculată pentru țările CSI (2.5), ce se explică atât prin îmbunătățirea situației autohtone în contracararea corupției, cât și prin deteriorarea situației respective în astfel de țări cum ar fi Belarus, Kîrgîzstan și Uzbekistan.

Media IPC pentru țările membre ale Uniunii Europene constituie 7,0, maximele fiind înregistrate în Finlanda (9.6) și Danemarca (9.5), iar minimele – on Grecia (4,4) și Polonia (3.7).

Conform Barometrului de Opinie Publică, Mai 2007, corupția rămâne a fi o problema majoră pentru țara noastră. Populația este îngrijorată de sărăcie (56 %), prețuri (55 %), viitorul copiilor (52 %), șomaj (35 %), corupție (28%), criminalitate (18 %) și boală. Opțiunile în aceste privințe nu s-au modificat prea mult în raport cu perioadele precedente. doar temerea de a suferi de foame are o tendință vădită și permanentă de scădere – de la 32 % în 2000, la 8 % în mai 2007, conform aceluiași studiu.

Tot aceeași sursă ne spune că cei mai corupți sunt poliștii (54%), medicii (47%), vameșii (27%) fiind urmați de profesori, judecători, parlamentari etc.

Datele statistice oficiale, precum și cele prezentate de organizațiile neguvernamentale specializate în domeniu, rezultatele cercetărilor științifice, socio-criminologice, informațiile organelor de drept, datele statisticii judiciare, publicațiile din mass-media impun constatarea faptului că fenomenul corupției a afectat domeniile: politic și instituțional, economic, judiciar și de drept, de instruire și educație, de asistență socială și medicală, investițional și de comerț internațional, subminând grav statalitatea Republicii Moldova.

Efectele corupției se exteriorizează și în relațiile internaționale, manifestându-se prin comportamentul incompetent, iresponsabil, provocator și subiectiv-convențional al persoanelor cu funcții de răspundere care, în relațiile cu parteneri străini, promovează în mod prioritar interesele personale și corporative în raport cu interesele naționale, ceea ce subminează iremediabil imaginea și credibilitatea țării în calitatea sa de partener în relații internaționale.

## Concluzii

- Cele mai importante probleme cu care se confruntă Republica Moldova la etapa actuală sunt: Sărăcia (47%), Prețurile ridicate (46%), Șomajul (43%), Corupția (40%), Venituri scăzute (40%).
- Peste trei sferturi din populație (79%) consideră că toți sau majoritatea funcționarilor publici sunt implicați în acte de corupție.
- Pentru rezolvarea cu succes a unei probleme personale se recurge cel mai des la mituirea unui funcționar cu bani (73%), cu anumite cadouri (65%) sau cu diverse favoruri (60%).
- Vameșii, medicii și polițiștii sunt grupurile profesionale pentru care estimările privind incidența corupției sunt cele mai ridicate, 7 din 10 persoane considerând că toți sau majoritatea sunt implicați în acte de corupție.
- O creștere semnificativă privind percepția vizavi de răspândirea corupției se referă la medici, deputați și miniștri în comparație cu anul 2005.
- Circa jumătate din persoanele intervievate au declarat că oamenii din RM respectă legea doar atunci când le convine.
- Șase persoane din zece spun că sunt mai degrabă de acord că mulți cetățeni ai RM oferă deseori bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care se adresează.
- Aproape șapte persoane din zece spun că corupția în Republica Moldova este foarte răspândită.
- Instituțiile în care corupția are un grad de răspândire foarte înalt sunt: Poliția, Vama, Sistemul judecătoresc, Procuratura, Ministerele.
- Cele mai puțin corupte instituții sunt: Biroul național de statistică, Primăriile, Armata, Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției precum și Consiliile locale.
- Percepția populației RM vizavi de nivelul de răspândire a corupției printre țări este următorul: cel mai ridicat nivel o au Republica Moldova, Ucraina, România și cele mai puțin corupte sunt Turcia și Bulgaria.
- Factorii care au contribuit la formarea opiniei publice privind răspândirea corupției în Republica Moldova sunt în mare parte legați fie de o experiență directă (22%), personală, fie intermediată de rude sau prieteni(27%), mass-media este un canal de informare pentru trei din zece persoane.
- În opinia populației investigate funcționarii de rang înalt sunt cei mai mult implicați în acte de corupție (54%).
- Principalii factorii de răspândire a fenomenului de corupție în Republica Moldova sunt: remunerarea scăzută a funcționarilor din sectorul public, îmbogățirea rapidă a celor ce dețin puterea și lipsa controlului administrativ strict, legislație imperfectă și un sistem judecătoresc ineficient în lupta împotriva corupției.
- Factorii care conduc în mai mică măsură la răspândirea corupției, dar totuși au un efect sunt: caracteristicile specifice ale mentalității populației, existența intereselor personale ale funcționarilor, interese ce contravin sarcinilor de serviciu precum și criza morală a populației în perioada de tranziție.
- Circa 25% din respondenți ar accepta să primească bani, cadouri sau favoruri în schimbul rezolvării cu succes a unei probleme.

- Cel mai des respondenții când s-au adresat pentru rezolvarea problemei s-au ciocnit cu un astfel de comportament, adică li s-a cerut bani, cadouri sau vreun serviciu pe parcursul anului 2006 din partea medicilor (40%), profesorilor (16%), polițiștilor (14%), Profesorilor/Lectori la universități (11%), vameșilor (10%), mai puțin din partea angajaților Centrului de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției, Deputaților, ofițerilor de urmărire penală.
- 44% dintre respondenți au declarat că, atunci când s-au adresat anul trecut unui funcționar public, aceștia au cerut în mod direct bani, cadouri sau o favoare în timp ce o treime afirmă că nu li s-a cerut nici într-un caz.
- Aproape jumătate din respondenții intervievați au oferit cel puțin în unele cazuri în ultimul an bani unui funcționar la care s-au adresat în ultimul an, cadouri au oferit circa 78% din populație, acordarea unui favor a fost utilizată de către 77% din persoane.
- În ultimele 3 luni circa 33% au fost nevoiți să ofere bani funcționarilor, 30% cadouri, iar 24% diverse favoruri.
- Opt persoane din zece au declarat că au auzit de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției.
- Un sfert din populație percepe în ultimele 12 luni o tendință de intensificare a luptei împotriva corupției.
- Aproape 10% dintre persoanele interviuate consideră că fenomenul corupției poate fi eliminat definitiv, alți 21% că ar putea fi redus substanțial, în vreme ce 40% speră totuși cel puțin în limitarea corupției până la un anumit nivel.
- În opinia populației, CCEC este una din instituțiile transparente, în care nu au loc acte de corupție.
- Pentru a-și rezolva o problemă care presupune plata unei sume către un funcționar care solicită acest lucru, unul din zece respondenți spune că ar fi plătit oricum indiferent de situație, doi din zece ar fi plătit dacă ar fi avut suma cerută, patru persoane din zece spun că nu ar fi plătit dacă ar găsi altă soluție pentru a rezolva problema, iar o cincime din respondenți nu ar fi plătit nici într-un caz.
- Fiecare a șasea persoană știe despre măsurile luate de Guvern în vederea combaterii corupției, în timp ce jumătate dintre respondenți cunosc în foarte mică măsură și circa o pătrime nu cunosc aproape deloc sau deloc care sunt acele măsuri de combatere a acestui fenomen antisocial.
- Fiecare a cincina persoană consideră că mass-media în cele mai dese cazuri acordă atenție subiectelor legate de problema corupției în timp ce 66% din respondenți afirmă că se atrage atenție în foarte mică măsură sau deloc.

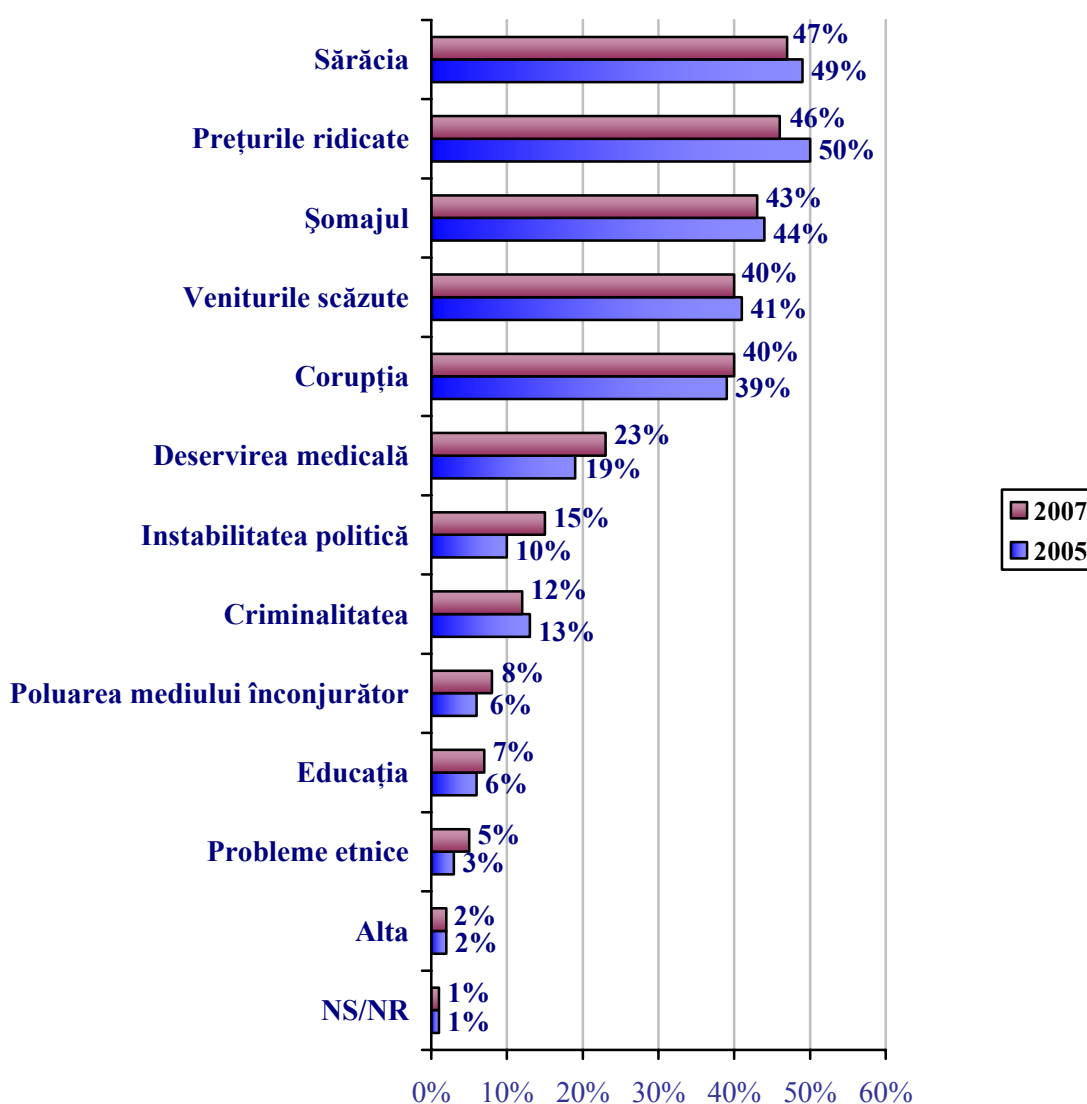
## 1. GRADUL DE RĂSPÂNDIRE A CORUPȚIEI

### 1.1. Estimări ale incidenței corupției

S-a urmărit măsurarea percepției gradului de răspândire a practicilor corupte la nivelul angajaților din sectorul public, potrivit estimărilor făcute de cetățeni.

Cele mai importante probleme cu care se confruntă Republica Moldova la etapa actuală sunt: Sărăcia (47%), Prețurile ridicate (46%), Șomajul (43%), Corupția, Venituri scăzute (40%).

După părerea dvs., care sunt cele mai importante trei probleme cu care se confruntă azi Republica Moldova?



Rezultatele studiului IMAS-INC din Mai 2007 plasează corupția – alături de veniturile scăzute - pe locul 4 în topul celor mai importante probleme cu care se confruntă azi Republica Moldova.

Nu se observă o tendință semnificativă de schimbare vizavi de problemele pe care le întâmpină persoanele în viața de zi cu zi comparativ cu anul 2005.

Prețurile ridicate - ca problemă percepută de către populație - a înregistrat o ușoară scădere de la 50% - octombrie 2005 la 46% - Aprilie 2007. O creștere semnificativă ca probleme percepute de către populație în anul 2007 comparativ cu anul 2005, s-au înregistrat în ceea ce privește Instabilitatea politică (de la 10% la 15%) și Deservirea medicală de la (19% la 23%).

În general, portretul celor care percep corupția drept o problemă, sintetizează următoarele caracteristici:

- sunt mai ales bărbații,
- au vârsta cuprinsă între 18-59 ani,
- sunt mai degrabă moldoveni/români sau ruși,
- au studii medii de specialitate și studii superioare,
- au un venit de peste 1000 de lei,
- sunt mai degrabă locuitori ai orașelor,
- cu un nivel socio-economic ridicat.

Peste trei sferturi din populație (79%) consideră că toți sau majoritatea funcționarilor publici sunt implicați în actele de corupție. Această percepție le aparține mai degrabă persoanelor din mediul de rezidență urban, cu un nivel socio-economic ridicat, cu studii superioare. Doar un mic procent de (12%) spun că foarte puțini sau puțini sunt implicați.

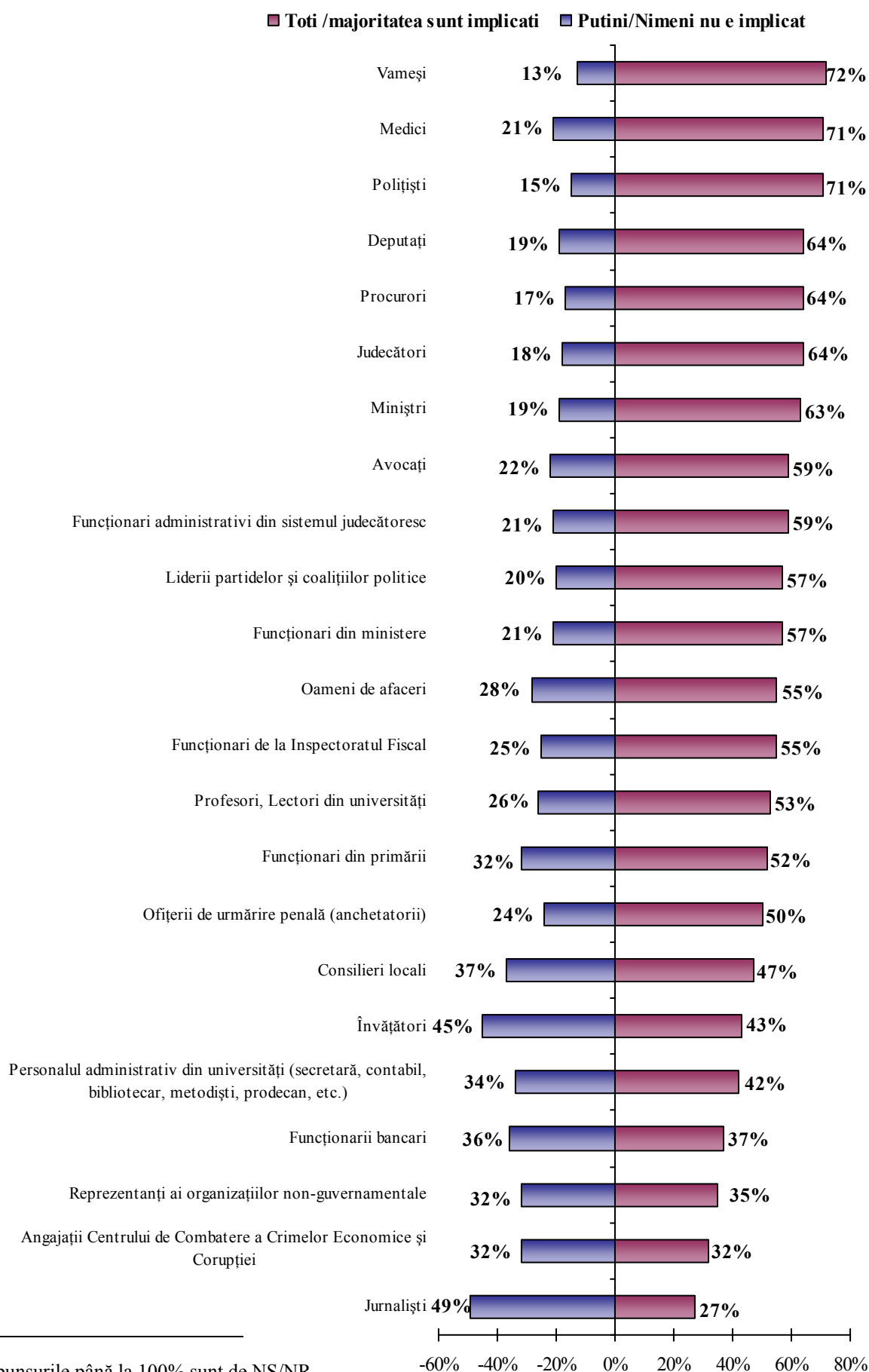
Pentru rezolvarea cu succes a unei probleme personale se recurge cel mai des la mituirea unui funcționar cu bani (73%), cu anumite cadouri (65%) sau cu diverse favoruri (60%). Interesant că la astfel de acțiuni recurg mai degrabă bărbații decât femeile, fenomen care poate fi explicat prin faptul că în RM bărbații ocupă mai multe funcții de decizie decât femeile, modelul predominant în societatea moldovenească fiind încă unul tradițional, patriarhal.

Așa cum se poate observa în diagrama de mai jos, vameșii, medicii și polițiștii sunt grupurile profesionale despre care estimările privind incidența corupției sunt cele mai ridicate, 7 din 10 persoane considerând că toți sau majoritatea sunt implicați în acte de corupție. Urmează categorii profesionale ce țin de domeniul juridic (procurori, judecători, avocați), funcționarii de rang înalt (miniștri, deputați, funcționari din ministere), administrație publică, etc. La polul opus întâlnim jurnaliștii, angajații CCCEC<sup>1</sup>, angajații din ONG-uri, învățătorii, funcționarii bancari, personalul administrativ din universități, consilierii locali. Cu toate acestea una din cinci persoane consideră că și în rândul acestor categorii profesionale corupția este răspândită printre toți sau aproape toți.

Bărbații cu vârsta cuprinsă între 18-44 ani cu studii medii și superioare cu venituri peste 1000 lei apreciază cu o pondere semnificativ mai ridicată gradul de răspândire a corupției printre vameși. Gradul de răspândire înalt în rândul personalului care activează în domeniul sănătății este apreciat în aceeași proporție de către bărbați și femei, mai degrabă moldoveni cu vârsta cuprinsă între 18-60 de ani din mediul urban. Poliția este percepută ca o instituție în care gradul de răspândire a corupției este foarte înalt mai degrabă de către persoane cu venituri de peste 1000 lei cu nivelul socio-economic ridicat mai degrabă din mediul urban.

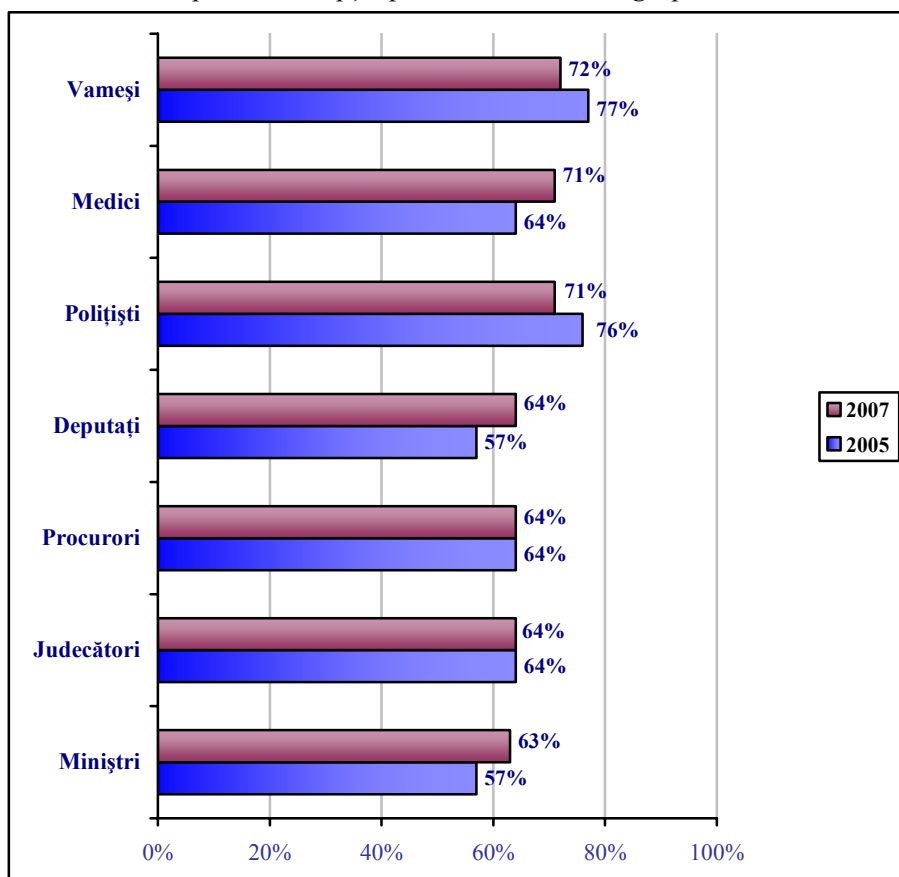
<sup>1</sup> Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției

## Percepția nivelului de răspândire a corupției în rândul diferitelor grupuri profesionale<sup>2</sup>



<sup>2</sup> Răspunsurile până la 100% sunt de NȘ/NR

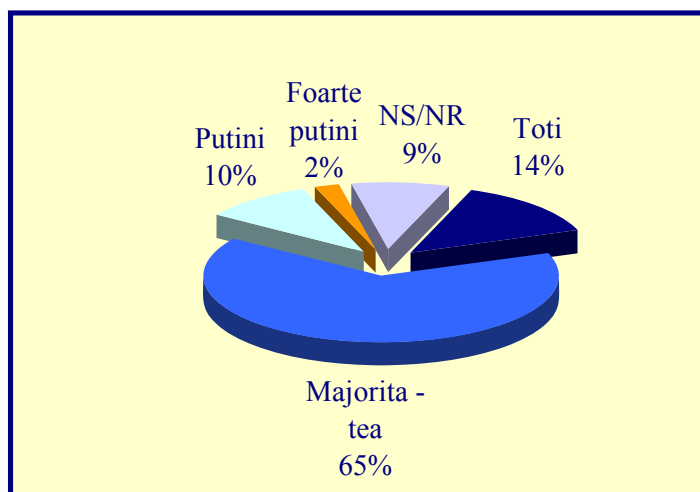
Graficul de mai jos ne arată comparativ cu anul 2005 care sunt diferențele între primele grupuri profesionale percepute de majoritatea populației că înregistrează un grad înalt de răspîndire a corupției. Procentele reprezintă proporția răspunsurilor de „Toți/ aproape toți sunt implicați” la Întrebarea: *După părerea dvs., cît de mult este răspîndită corupția printre următoarele grupuri?*



Vameșii și polițiștii sunt categoriile profesionale despre care percepția populației vizavi de răspîndirea corupției a scăzut ușor ca procent în comparație cu anul 2005, însă și-au păstrat locul în clasament fiind privite de populație ca unele din instituțiile unde corupția este foarte răspîndită.

O creștere semnificativă, comparativ cu 2005, privind percepția vizavi de răspîndirea corupției au înregistrat-o categoriile: medicii, deputații și miniștrii.

**A2. Cum considerați, cât de mult este răspândită corupția printre funcționarii din sectorul public? Sunt amestecați/implicați în corupție ...**



<b>A3. Pentru a rezolva cu succes o problemă personală, cât de probabil este ca o persoană ...?</b>	Foarte probabil	Destul de probabil	Puțin probabil	Foarte puțin probabil	NȘ/NR
1. Să dea bani unui funcționar	22%	51%	13%	6%	8%
2. Să dea un cadou unui funcționar	20%	45%	18%	7%	10%
3. Să facă o favoare unui funcționar	17%	43%	18%	10%	12%

A5. După părerea dvs., cât de mult este răspândită corupția printre următoarele grupuri ...?	Toți sunt implicați	Majoritatea sunt implicați	Puțini sunt implicați	Nimeni/ Aproape nimeni	NS/ NR
1. Jurnaliști	5%	22%	32%	17%	24%
2. Învățători	7%	35%	34%	11%	13%
3. Personalul administrativ din universități (secretară, contabil, bibliotecar, metodiști etc.)	10%	33%	26%	8%	23%
4. Profesori, Lectori din universități	12%	41%	21%	5%	21%
5. Funcționari din ministere	15%	42%	17%	4%	22%
6. Funcționari din primării	15%	37%	22%	10%	16%
7. Funcționari administrativi din sistemul judecătoresc	17%	42%	16%	5%	20%
8. Judecători	22%	42%	14%	4%	18%
9. Procurori	23%	41%	13%	4%	19%
10. Polițiști	32%	39%	12%	4%	13%
11. Angajații Centrului de Combatare a Crimelor Economice și Corupției	9%	23%	19%	13%	36%
12. Ofițerii de urmărire penală	14%	36%	18%	6%	26%
13. Avocați	21%	38%	16%	5%	20%
14. Vameși	33%	39%	10%	3%	15%
15. Funcționari de la Inspectoratul Fiscal	12%	43%	20%	5%	20%
16. Deputați	20%	44%	16%	3%	17%
17. Miniștri	19%	44%	15%	4%	18%
18. Consilieri locali	12%	35%	24%	13%	16%
19. Oameni de afaceri	15%	40%	21%	7%	17%
20. Medici	25%	45%	17%	4%	9%
21. Liderii partidelor și coalițiilor politice	18%	39%	16%	4%	23%
22. Reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale	8%	27%	22%	11%	32%
23. Funcționarii bancari	8%	29%	25%	11%	27%

## 1.2. Eficiența practicilor de corupție în viața cotidiană

*Reflectă percepția populației asupra măsurii în care corupția reprezintă un mijloc eficient de rezolvare a problemelor personale, pe baza probabilității că cineva să fie nevoit să dea bani sau cadouri pentru a rezolva cu succes o problemă personală.*

Circa jumătate din persoanele intervievate au declarat că oamenii din RM respectă legea doar atunci când le convine.

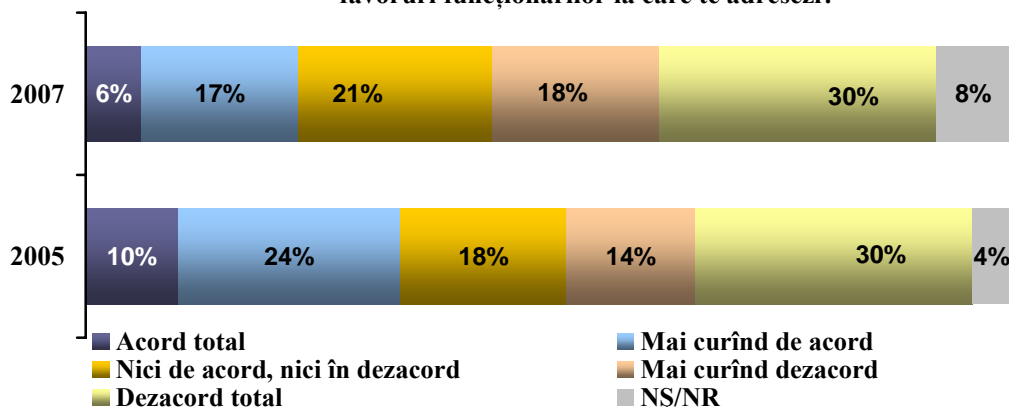
O treime dintre persoanele intervievate sunt de acord că funcționarii tineri sunt mai corupți decât cei mai în vârstă. Acest model de raportare este caracteristic moldovenilor și ucrainenilor cu un nivel socio-economic ridicat mai degrabă din mediul rural.

Șase persoane din zece spun că sunt mai degrabă de acord că mulți cetățeni ai RM oferă deseori bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care se adresează.

<b>A22. Vă rugăm să indicați în ce măsură sunteți de acord cu aceste afirmații?</b>	<b>Acord total</b>	<b>Mai curând de acord</b>	<b>Nici de acord, nici în dezacord</b>	<b>Mai curând dezacord</b>	<b>Dezacord total</b>	<b>NȘ/ NR</b>
1. Oamenii din Republica Moldova respectă legea doar atunci când le convine	23%	32%	21%	9%	5%	10%
2. Este acceptabil ca membrii Parlamentului și ai Guvernului să primească bani, cadouri sau favoruri (servicii) din partea persoanelor sau organizațiilor	3%	13%	16%	18%	42%	8%
3. Pentru a rezolva cu succes o problemă, este necesar să oferi bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care te adresezi	6%	17%	21%	18%	30%	8%
4. Dacă vreun funcționar dorește bani pentru a-ți rezolva o problemă personală, aș plăti	5%	18%	26%	19%	22%	10%
5. Este acceptabil ca funcționarii din ministere, parlament și primarii să primească bani, cadouri sau favoruri (servicii) din partea persoanelor sau organizațiilor	3%	9%	18%	21%	40%	9%
6. De obicei, funcționarii la care m-am adresat doreau sau arătau că așteaptă bani sau cadouri	5%	19%	15%	7%	4%	50%
7. Funcționarii tineri sînt mai corupți decît cei în vîrstă	12%	21%	27%	12%	11%	17%
8. Mulți cetățeni ai republicii oferă deseori bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care se adresează	19%	40%	19%	6%	3%	13%
9. Corupția în țara noastră este larg răspîndită	28%	37%	17%	5%	2%	11%
10. Lupta împotriva corupției s-a intensificat în ultimele 12 luni	7%	21%	25%	15%	9%	23%

În comparație cu anul 2005, unde o treime din respondenți erau de acord că, pentru rezolvarea unei probleme este necesar să oferi bani, cadouri sau favoruri funcționarilor, acum, în 2007 s-a înregistrat o scădere semnificativă cu peste 10% a acestui segment.

**Pentru a rezolva cu succes o problemă, este necesar să oferi bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care te adresezi?**



Iar la polul opus, observăm o ușoară creștere în 2007 a respondenților care sunt mai degrabă în dezacord sau dezacord total în ceea ce privește necesitatea oferirii cadourilor, banilor sau a unor favoruri funcționarilor pentru rezolvarea unei probleme.

Peste jumătate dintre cei chestionați cred că mulți cetățeni ai republicii oferă deseori bani, cadouri sau favoruri funcționarilor la care se adresează iar aproape șapte persoane din zece sunt în totalitate sau parțial de acord că în Republica Moldova corupția este larg răspândită.

La această întrebare s-au înregistrat scoruri de la 1 la 5 pentru fiecare instituție în parte.

A27. Folosind o scară de la 1 la 5, unde 1 înseamnă "Deloc răspîndită", iar 5 "Foarte răspîndită", vă rog să apreciați care credeți că este nivelul de răspîndire a corupției în următoarele instituții... ?	Deloc răspîndită	→	→	→	Foarte răspîndită	NȘ/NR
1. Președinția	3%	8%	17%	26%	25%	21%
2. Parlamentul	2%	8%	18%	28%	25%	19%
3. Guvernul	2%	7%	18%	28%	25%	20%
4. Ministerele	1%	7%	19%	30%	23%	20%
5. Consiliile locale	7%	15%	21%	23%	15%	19%
6. Primăriile	8%	18%	20%	23%	15%	16%
7. Armata	8%	18%	19%	19%	11%	25%
8. Vama	1%	5%	11%	25%	41%	17%
9. Procuratura	2%	6%	15%	26%	30%	21%
10. Sistemul judecătoresc	2%	6%	15%	26%	31%	20%
11. Poliția	2%	4%	11%	24%	43%	16%
12. Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției	8%	17%	13%	13%	10%	39%
13. Agenția Națională de Reglementare Energetică	8%	13%	16%	14%	7%	42%
14. Agenția Privatizării	4%	10%	18%	18%	13%	37%
15. Departamentul de Dezvoltare al Investiției	5%	10%	16%	14%	9%	46%
16. Bursele Mobiliare și Imobiliare	5%	10%	15%	16%	8%	46%
17. Curtea de Conturi	6%	11%	16%	14%	6%	47%
18. Banca Națională a Moldovei	10%	15%	18%	14%	6%	37%
19. Biroul Național de Statistică	14%	13%	14%	10%	4%	45%

În general, portretul celor care percep corupția ca foarte răspândită în țara noastră, sintetizează următoarele caracteristici:

- în egală proporție bărbați și femei,
- au vârsta cuprinsă între 18-59 ani,
- au studii medii de specialitate și studii superioare,
- au un venit de peste 1000 de lei,
- sunt mai degrabă locuitori ai orașelor,
- cu un nivel socio-economic ridicat..

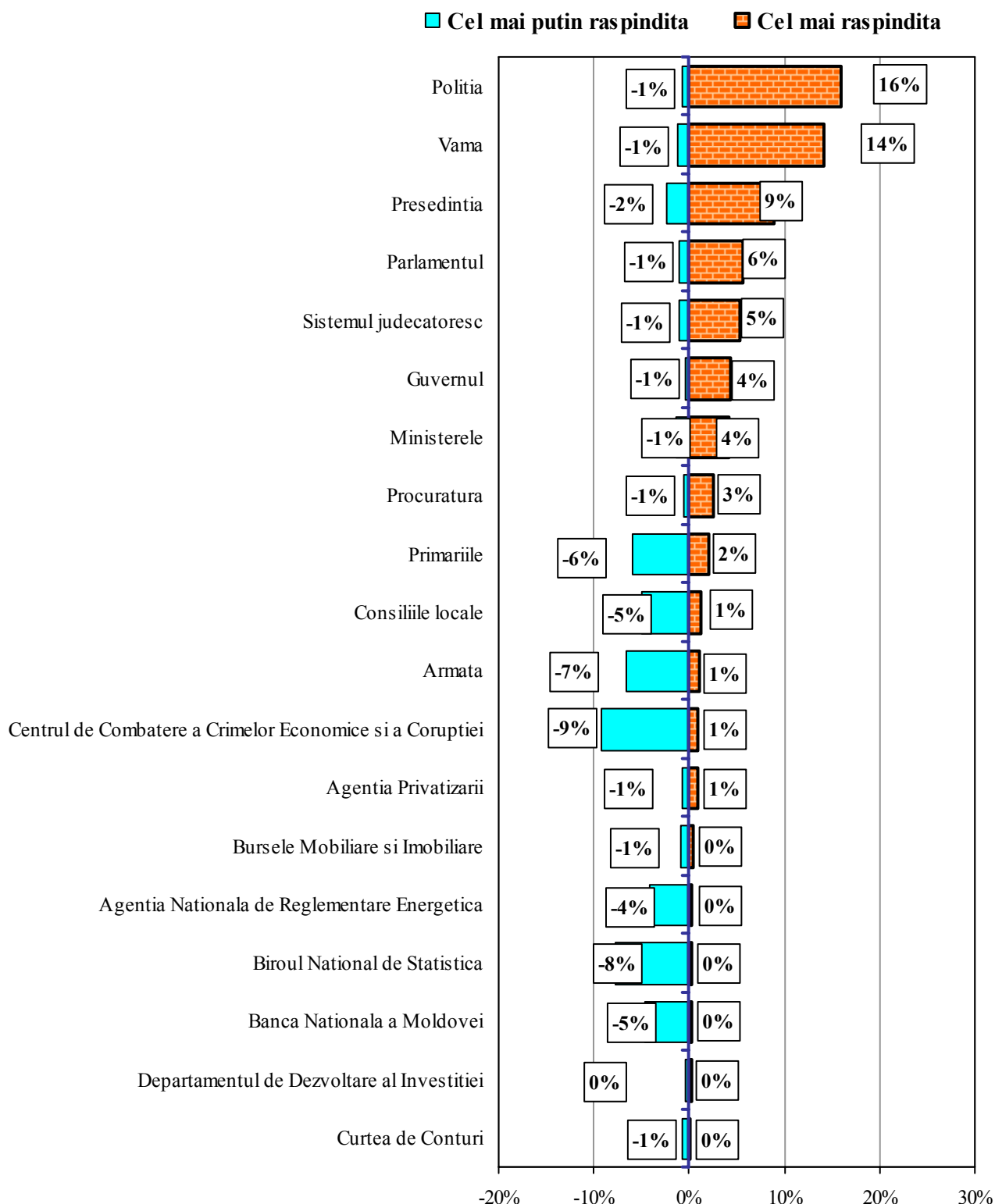
Topul celor 7 instituții care – în opinia populației – există corupție la un grad de răspândire foarte înalt sunt:

1. Poliția
2. Vama
3. Sistemul judecătoresc
4. Procuratura
5. Ministerele
6. Guvernul
7. Parlamentul

Cel mai puțin corupte instituții sunt: Biroul național de statistică, Primăriile, Armata, Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției precum și Consiliile locale. Trebuie de remarcat aici că deși răspândirea corupției printre aceste instituții este una foarte mică totuși și aici sunt înregistrate răspunsuri de “corupția foarte răspândită” dar într-un procent mai mic.

## A28-29. După părerea dvs., în care dintre instituțiile prezentate, corupția este ...?

La această întrebare respondentul a ales un singur răspuns pentru fiecare opțiune.



După cum observăm clasamentul nu se schimbă aproape deloc nici atunci când respondentul este pus în situația de a alege o singură opțiune privind cea mai coruptă și cea mai puțin coruptă instituție.

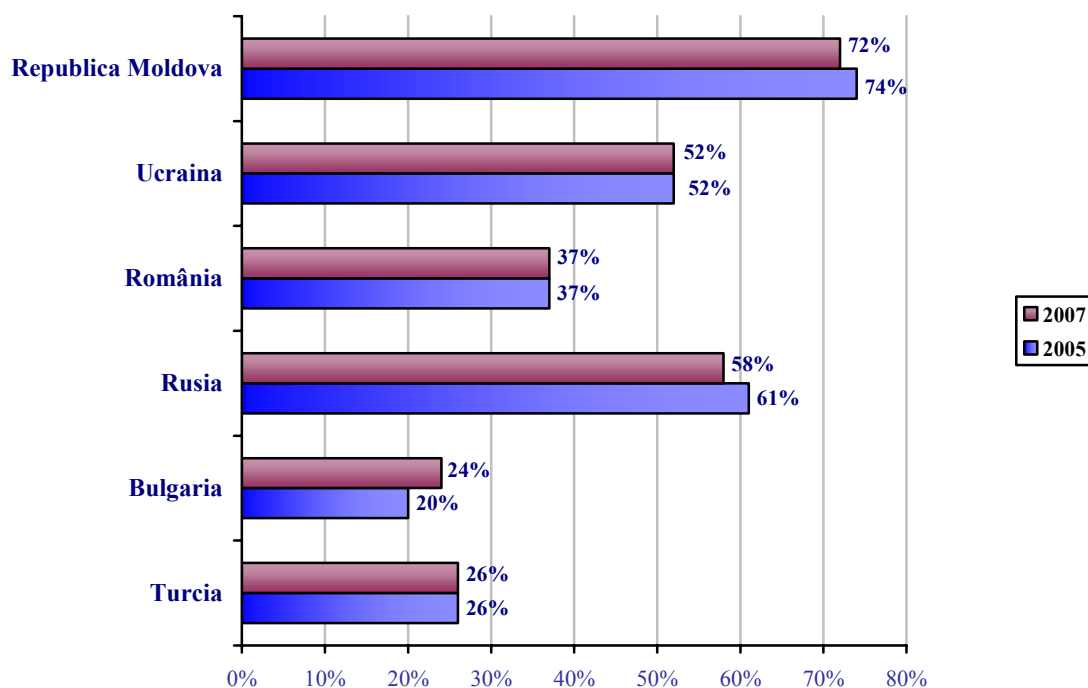
Cele mai corupte instituții sunt considerate: Poliția, Vama iar la polul celălalt sunt: Centrul de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției, Biroul Național de Statistică ș.a.

Percepția respondenților vizavi de răspândirea corupției printre țările din Estul Europei este următoarea:

A31.Folosind o scară de la 1 la 5, unde 1 înseamnă "Deloc răspândită", iar 5 "Foarte răspândită", vă rog să apreciați care credeți că este nivelul de răspândire a corupției în următoarele țări... ?	Deloc răspândită	→	→	→	Foarte răspândită	NȘ/ NR
1. Rusia	1%	5%	13%	23%	35%	23%
2. Ucraina	1%	5%	14%	26%	26%	30%
3. Bulgaria	2%	7%	14%	14%	10%	53%
4. Republica Moldova	0%	3%	13%	28%	44%	12%
5. România	1%	10%	18%	20%	17%	34%
6. Turcia	1%	6%	12%	12%	14%	55%

Cetățenii Republicii Moldova consideră că țara lor înregistrează cel mai crescut nivel de răspândire a corupției. Urmează apoi: Ucraina, Romania, Rusia.

În următoarea diagramă sunt cumulate răspunsurile de 4 și 5 adică *Mult răspândită* și *Foarte mult răspândită*.



În comparație cu anul 2005 nu observăm modificări semnificative în percepția populației în ceea ce privește răspândirea corupției printre unele țări. Și clasamentul rămâne aproape neschimbat înregistrându-se un nivel înalt de răspândire a corupției în toate țările menționate.

Mai puțin corupte sunt Bulgaria și Turcia dar pentru aceste țări s-a înregistrat un număr foarte înalt de non-răspunsuri adică putem afirma că circa jumătate din populația RM nu cunoaște care este situația în aceste țări privind acest aspect.

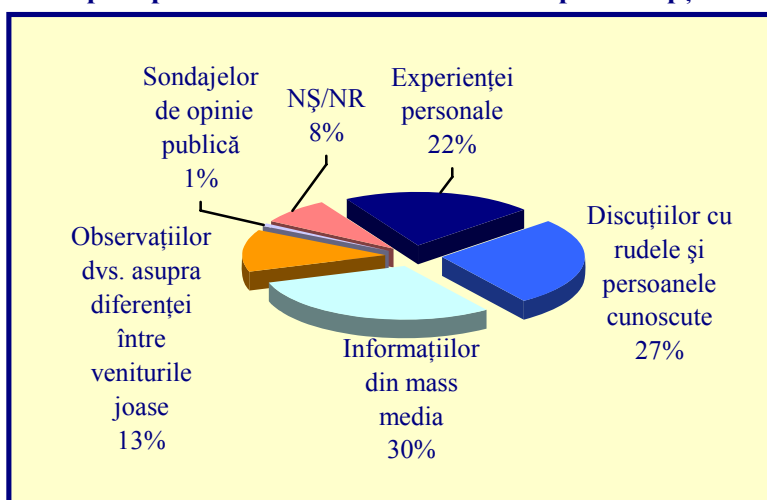
## 2. ATITUDINI FAȚĂ DE CORUPȚIE

### 2.1. Acceptabilitatea în principiu

*Reflectă măsura în care diverse practici corupte sunt tolerate în interiorul sistemului de valori.*

Factorii care au contribuit la formarea opiniei publice privind răspândirea corupției în Republica Moldova sunt în mare parte legați fie de o experiență directă, personală, fie intermediată de rude sau prieteni. Legat de aceeași tematică, mass-media este un canal de informare pentru trei din zece persoane.

#### Opinii privind sursele de informare asupra corupției



Trebuie remarcat faptul că sursa opiniilor despre corupție este bine delimitată sub aspectul caracteristicilor socio-demografice:

- Persoanele confruntate în mod direct cu o experiență de acest gen (în care cineva le-a cerut bani, cadouri sau o favoare) sunt îndeosebi cei cu venituri peste 1000 lei, cu un nivel socio-economic ridicat, educație superioară, 18-29 de ani, preponderent locuitori ai orașelor;
- O opinie intermediată de la rude, prieteni, cunoscuți în privința răspândirii corupției o au persoanele în etate (peste 60 de ani), mai degrabă femei, persoanele cu studii medii, cei cu venituri sub 1000 de lei, preponderent rezidenți în mediul rural;
- Mass-media este sursă de informații în privința corupției mai ales pentru persoanele cu studii medii, pentru cei cu venituri medii, cu vârsta cuprinsă între 45 și 59 de ani, persoane rezidente în mediul rural;

Rolul solicitat mass-mediei este unul mult mai activ decât ceea ce oferă la acest moment media din Republica Moldova, două treimi considerând că subiectele legate de corupție sunt mai degrabă ocolite de mass-media. Cei mai nemulțumiți din acest punct de vedere sunt persoanele de sex masculin, persoane cu vârsta cuprinsă între 30 și 59 de ani, cu un nivel socio-economic mediu, locuitori ai orașelor, persoane care și-ar dori o mediatizare mult mai ridicată a subiectelor legate de tema corupției.

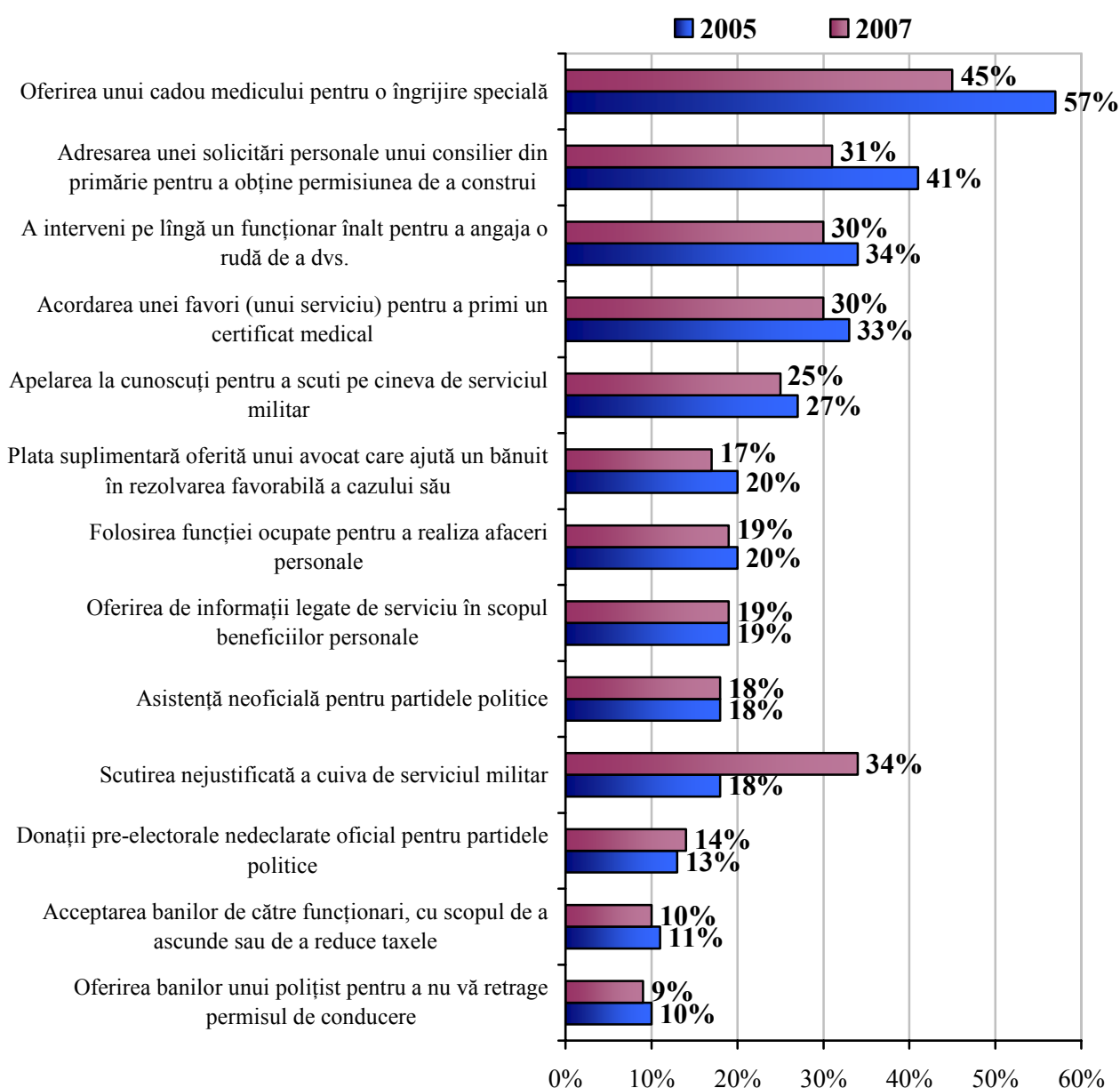
Atunci când în indicatorul măsurat este specificat sau se subînțelege că actul corupției este

inițiat de respondent, tendința este ca actul respectiv să fie considerat într-o măsură mai mare ca fiind unul în afara sferei corupției. Cu alte cuvinte, urmărirea unor scopuri personale, rezolvarea unor probleme stringente face ca anumite acte să fie tolerate și însușite sistemului de valori.

Astfel, pentru a beneficia de o îngrijire medicală de calitate circa jumătate din respondenți consideră că un astfel de comportament nu este un act de corupție (45%) acceptă să ofere un cadou medicului, pentru a-și construi casa e normal să încerci rezolvarea cât mai rapidă a actelor necesare apelând la cineva din primărie, să intervii pe lângă un funcționar pentru a-i asigura un loc de muncă unei rude e o practică la fel de uzitată ca și solicitarea unei scutiri medicale (atunci când ea n-ar trebui acordată). Nu cu aceiași unitate de măsură sunt tratați politicienii, polițiștii; apropierea de sfera publică face ca actului respectiv să îi fie asociată o toleranță tot mai scăzută.

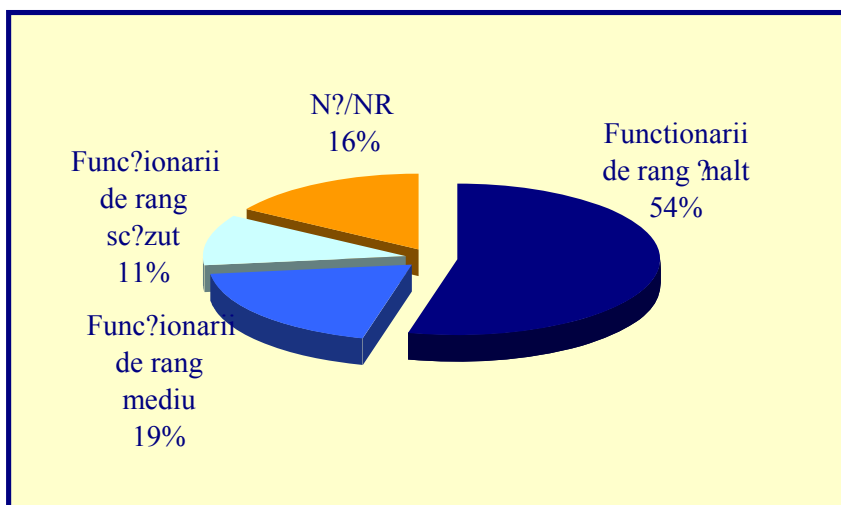
Tratarea actelor, ca fiind corupte sau nu, pare să fie judecată mai degrabă în funcție de interesele personale și funcție de profesia celui care beneficiază de plățile suplimentare și nu în funcție de o definiție normativă a corupției.

### Repartizarea opiniilor privind acțiuni care nu sunt considerate acte de corupție



Comparativ cu anul 2005 percepția privind practicile corupte observăm că, pe ansamblu clasamentul a rămas același fără schimbări semnificative, însă remarcăm scăderea acceptabilității pentru primele 5 situații prezentate.

### A25. În Republica Moldova cea mai răspândită este corupția printre...?



În opinia populației investigate funcționarii de rang înalt sunt cel mai mult implicați în acte de corupție (54%). Funcționarii de rang mediu au fost indicați ca fiind categoria cea mai coruptă de 19% dintre respondenți.

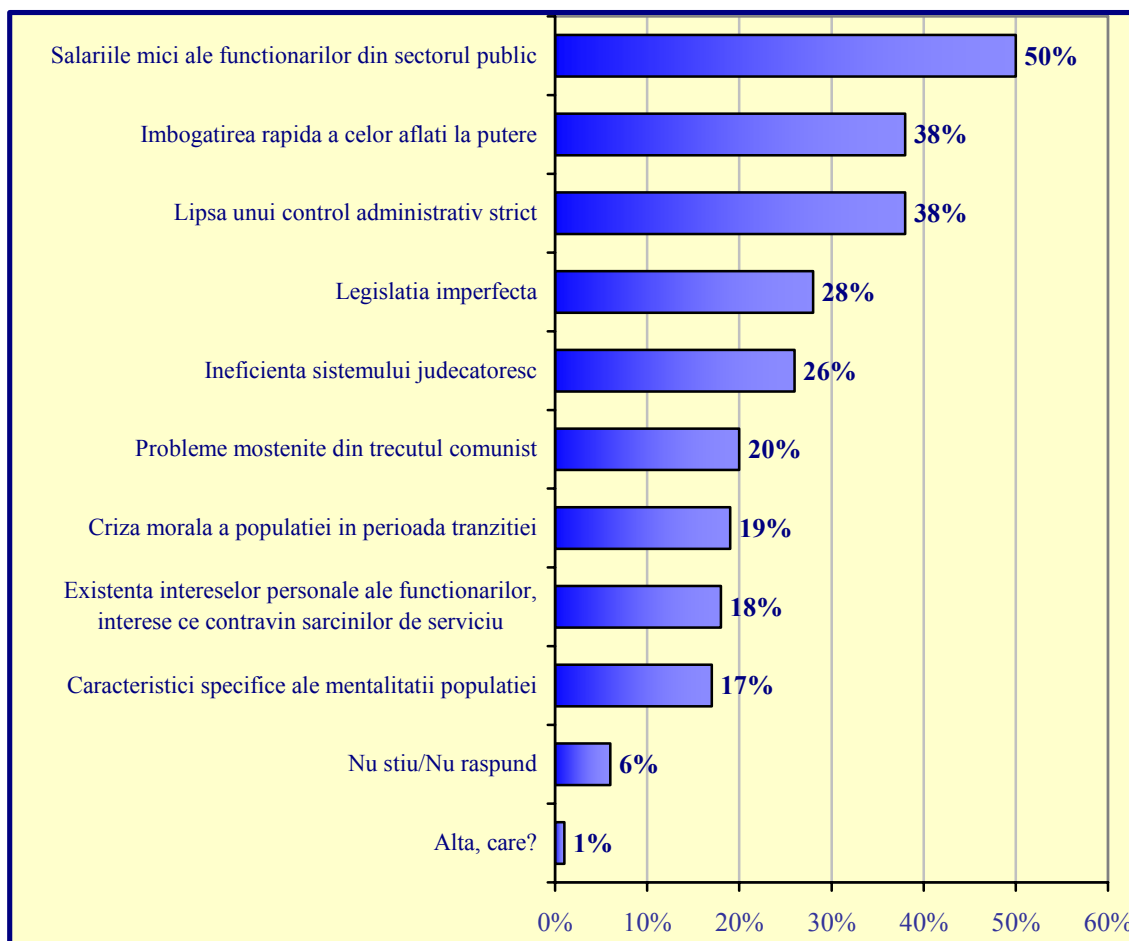
Aceste două categorii de funcționari sunt clar delimitate de profilul socio-demografic:

- Percepția că mai ales printre funcționarii de rang înalt este răspândită corupția, este susținută mai ales de persoane cu vârsta cuprinsă între 45-59 ani, cu educație medie, venituri medii, preponderent din mediul rural.
- Opinia privind răspândirea corupției printre funcționarii de rang mediu este susținută mai degrabă de persoane tinere și cu un nivel socio-economic ridicat.

Diferențe semnificative între rezultatele anului 2005 și 2007 privind acest aspect nu s-au înregistrat.

Criza social-economică, concurența neloială, slăbirea autorității statului, degradarea nivelului de trai pentru majoritate, neadaptarea legislației la condițiile economice și sociale, precum și dorința individului de a se îmbogăți rapid și prin orice mijloace conturează în principal, tabloul cauzelor concrete care generează acest fenomen antisocial de corupție.

**A21. După părerea dvs., care sunt cei mai importanți trei factori care conduc la răspândirea corupției în Republica Moldova?**



În opinia populației investigate principalele factorii de răspândire a fenomenului de corupție în Republica Moldova sunt: remunerarea scăzută a funcționarilor din sectorul public, îmbogățirea rapidă a celor ce dețin puterea și lipsa controlului administrativ strict.

În această ordine de idei, este important de menționat că populația conștientizează că există o legislație imperfectă și un sistem judecătoresc ineficient în lupta împotriva corupției, fapt ce duce la perpetuarea acestui fenomen antisocial.

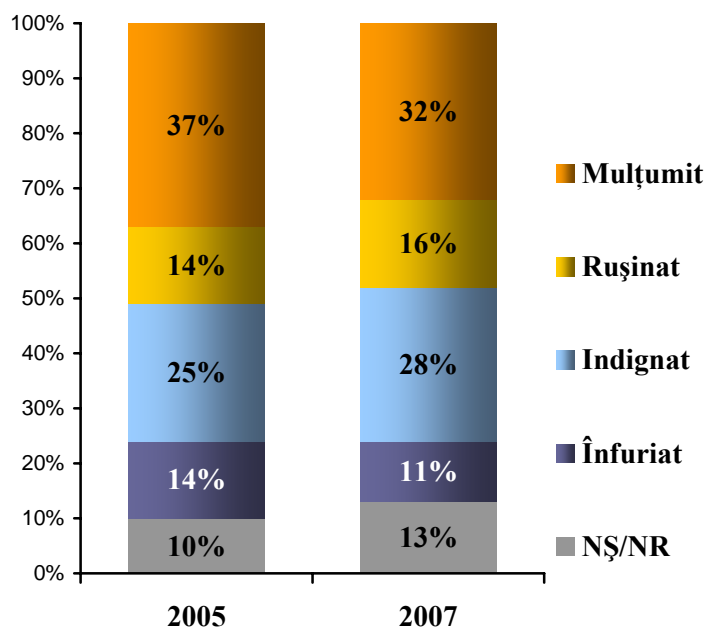
Factorii care conduc în mai mică măsură la răspândirea corupției dar totuși au un efect sunt: caracteristicile specifice ale mentalității populației, existența intereselor personale ale funcționarilor, interese ce contravin sarcinilor de serviciu precum și criza morală a populației în perioada de tranziție.

A7. După părerea dvs., care dintre acțiunile din lista mai jos se referă la fenomenul public de corupție?	Da	Nu	NȘ/ NR
1. Oferirea unui cadou medicului pentru o îngrijire specială	50%	45%	5%
2. Acordarea unei favori (unui serviciu) pentru a primi un certificat medical	61%	30%	9%
3. Apelarea la cunoscuți pentru a scuti pe cineva de serviciul militar	64%	25%	11%
4. A interveni pe lângă un funcționar înalt pentru a angaja o rudă de a dvs.	58%	30%	12%
5. Adresarea unei solicitări personale unui consilier din primărie pentru a obține permisiunea de a construi	56%	31%	13%
6. Oferirea banilor unui polițist pentru a nu vă retrage permisul de conducere	83%	9%	8%
7. Folosirea funcției ocupate pentru a realiza afaceri personale	68%	18%	14%
8. Oferirea de informații legate de serviciu în scopul beneficiilor personale	64%	19%	17%
9. Acceptarea banilor de către funcționari, cu scopul de a ascunde sau de a reduce taxele	76%	10%	14%
10. Donații pre-electorale <i>nedeclarate oficial</i> pentru partidele politice	63%	14%	23%
11. Asistență neoficială pentru partidele politice (timp de antenă fără plată, sprijin gratuit în campania electorală, orice sprijin material sau organizatoric acordat vreunui partid în vederea obținerii unor beneficii ulterioare)	55%	18%	27%
12. Plata <i>suplimentară</i> oferită unui avocat care ajută un bănuț în rezolvarea favorabilă a cazului său	63%	17%	20%

## 2.2. Susceptibilitatea la corupție

*Măsoară înclinația indivizilor de a-și compromite valorile sub influența anumitor circumstanțe/ situații.*

### A8. Presupunând că o persoană a dat bani sau un cadou unui funcționar și a obținut ceea ce a dorit. După părerea dvs., cel mai probabil, cum se va simți persoana care a dat bani sau cadouri?



O astfel de practică nu va înfuria pe prea mulți (11%), mai mult de un sfert se vor simți indignați, 16% vor fi rușinați de situația în care sunt puși, iar 32% se vor declara mulțumiți că au obținut ceea ce au dorit chiar dacă, pentru acest lucru, au fost nevoiți să scoată mai mulți bani din buzunar.

În general, portretul celor care consideră că persoana va rămâne mulțumită în urma unei astfel de practici, sintetizează următoarele caracteristici:

- au vârsta cuprinsă mai degrabă între 18-29 ani,
- au studii medii de specialitate și studii superioare,
- au un venit de peste 1000 de lei,
- sunt mai degrabă locuitori ai orașelor,
- cu un nivel socio-economic ridicat.

Comparativ cu anul 2005 totuși procentul celor care rămân mulțumiți de o astfel de practică a scăzut puțin (s-a înregistrat o scădere de circa 5%), observăm și o ușoară creștere (3%) a celor ce se simt indignați după ce au oferit bani, cadouri sau favoruri.

**A9. Imaginați-vă că sunteți un funcționar cu un salariu mic și că cineva vă oferă bani, un cadou sau o favoare pentru a i se rezolva problema. Ce ați face?**



Observăm că circa 25% din respondenți ar accepta să primească bani, cadouri sau favoruri în schimbul rezolvării cu succes a unei probleme indiferent de consecințele care vor urma, o cincime din populație ar accepta dacă ar fi siguri că nu ar fi depistați de către superiori că au exercitat o astfel de practică.

O pătrime din populație nu ar accepta deoarece ar încălca legea, practic dacă nu ar fi acest impediment de legislație poate mulți din ei tot ar accepta o astfel de practică coruptă.

Aproape o treime din populație nu ar accepta nici într-un caz să rezolve o problemă în schimbul unui cadou, banilor sau a unor favoruri.

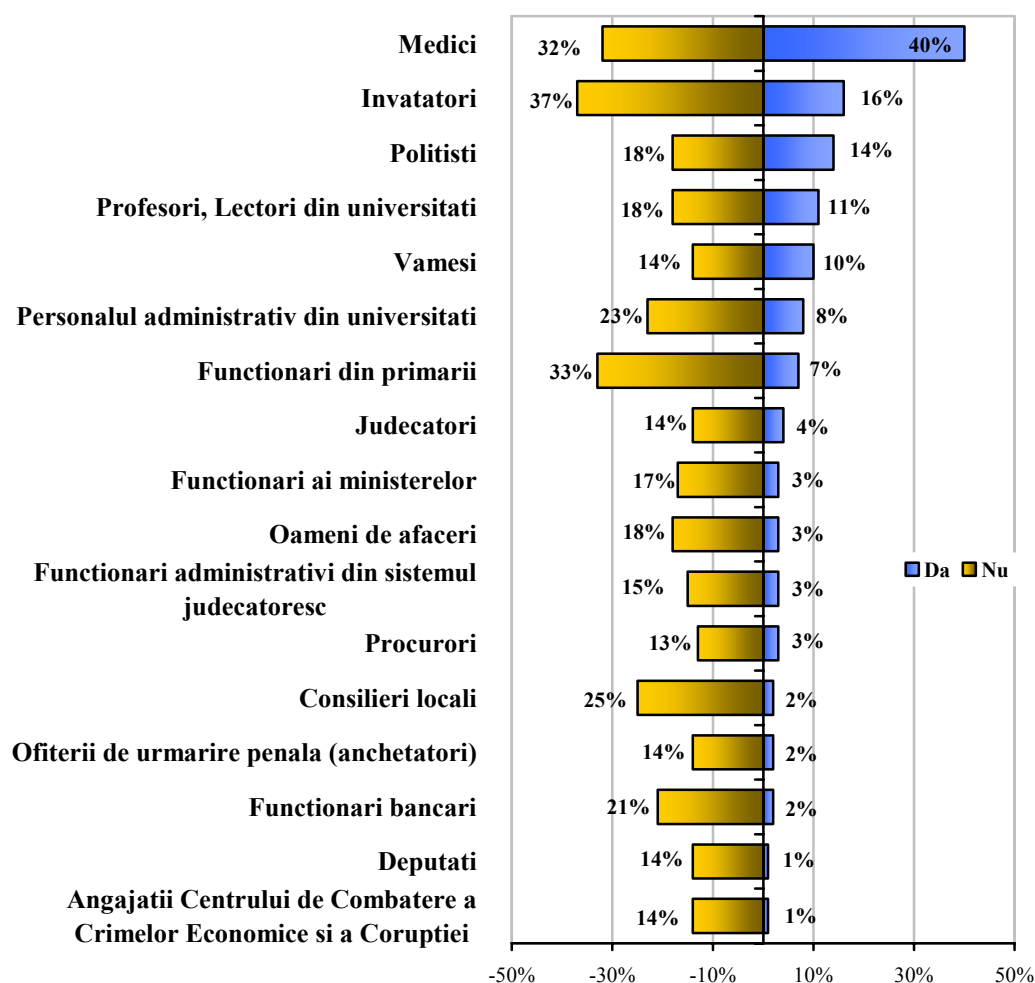
Trăim într-un climat în care potențialul de reproducere a unui astfel de comportament este foarte ridicat – categoriile de populație caracteristice în acest sens se regăsesc și în descrierile anterioare: moldovenii, populația activă (18-29 ani), populația preponderent urbană, cu venituri și nivel socio-economic ridicat. Acestea sunt categoriile de populație cele mai expuse din două puncte de vedere: pe de o parte, sunt cei care, în ponderea cea mai ridicată, sunt de acord cu plata suplimentară a funcționarilor, iar pe de altă parte, sunt și cei mai dispuși să primească astfel de avantaje.

### 3. PRACTICI CORUPTE

#### 3.1. Presiunea corupției

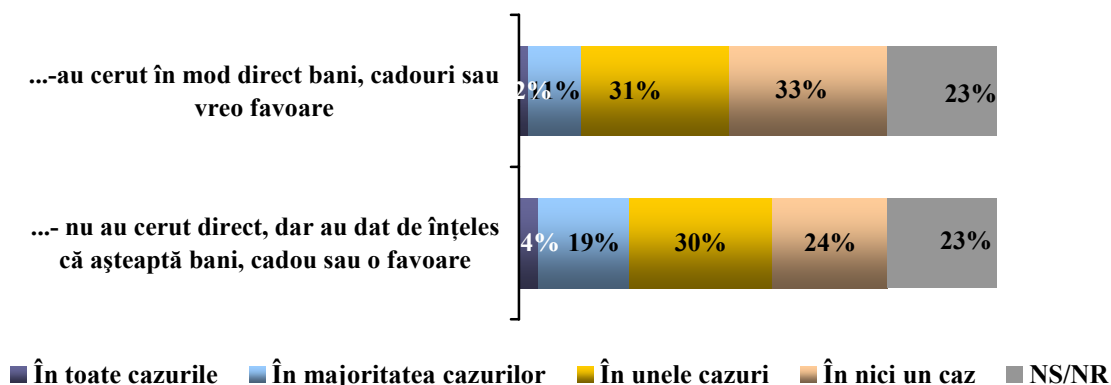
*Măsoară incidența încercărilor autorității publice de a exercita direct sau indirect presiuni asupra cetățenilor pentru a obține bani, cadouri sau favoruri (în decursul ultimului an)*

*Presiunea exercitată de diferite grupuri profesionale în obținerea de plăți suplimentare (% raportate la cei care au avut contacte cu categoria respectivă anul trecut; diferența până la 100% o reprezintă non-răspunsurile)*



Cel mai des respondenții s-au ciocnit cu un astfel de comportament pe parcursul anului 2006 din partea medicilor (40%), profesorilor (16%), polițiștilor (14%), Profesorilor/ Lectori la universități (11%), vameșilor (10%), mai puțin din partea angajaților Centrului de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției, Deputaților, ofițerilor de urmărire penală, procurorilor, anchetatorilor, deputaților.

#### A14. În timpul anului 2006, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), cât de des vi s-au întâmplat următoarele ...?



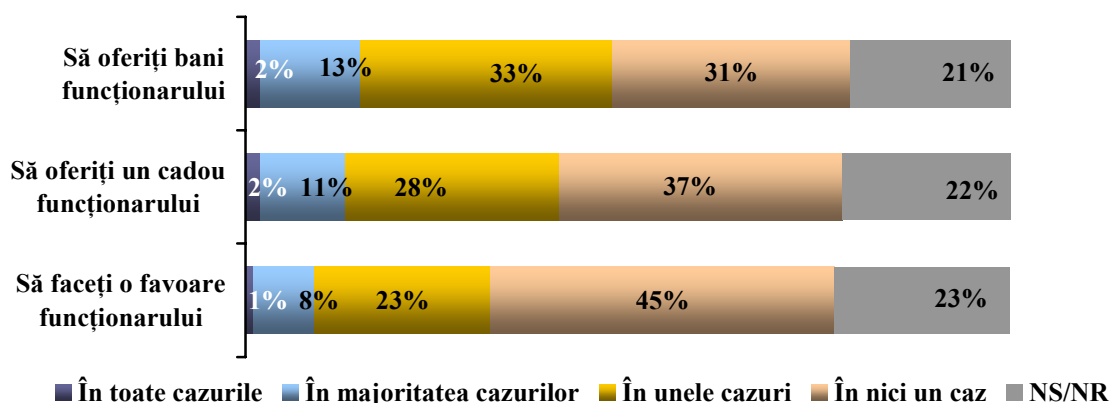
Datele studiului evidențiază faptul că 44% dintre respondenți au declarat că, atunci când s-au adresat anul trecut unui funcționar public, aceștia au cerut – cel puțin în unele cazuri - în mod direct bani, cadouri sau o favoare. Totuși, autoritățile publice exercită într-o măsură mai mare o presiune indirectă asupra cetățenilor, lăsând mai degrabă să se subînțeleagă că așteaptă bani, cadouri sau o favoare (serviciu). Acest din urmă tip de comportament a fost semnalat de 53% dintre persoanele intervievate care s-au confruntat cel puțin în unele cazuri cu această situație.

Indiferent dacă este vorba despre solicitarea directă sau indirectă de a obține anumite plăți sau beneficii suplimentare, funcționarii care procedează în acest fel sunt semnalati de către persoane

- din mediul urban
- cu vârsta de 18-45 ani
- cu venituri ridicate
- cu un nivel socio-economic ridicat
- având o educație înaltă

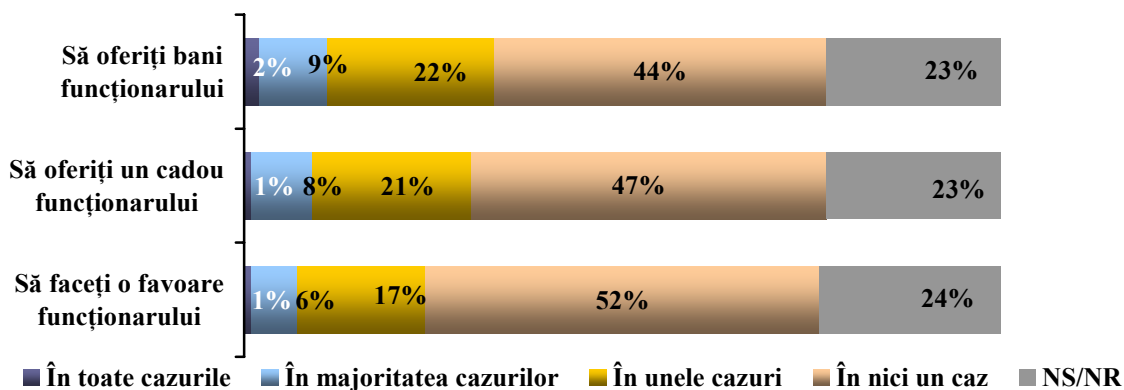
Vorbim de același profil și în rândul celor care dau bani, cadouri sau fac o favoare, răspunzând astfel solicitării funcționarului.

#### În timpul anului 2006, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), cât de des a fost necesar ...?



Aproape jumătate din respondenții intervievați au oferit cel puțin în unele cazuri bani unui funcționar la care s-au adresat în ultimul an, cadouri au oferit circa 41% din populație, oferirea unui favor a fost utilizată de către 32% dintre persoane.

**În timpul ultimelor 3 luni, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), cât de des a fost necesar ...?**



Putem vorbi de practici relativ curente de oferire a mitei în diferite forme. Astfel, în ultimele trei luni 33% dintre cei chestionați au fost nevoiți să ofere bani funcționarilor, 30% cadouri, iar 24% diverse favoruri.

<b>A13. În timpul anului 2006, pentru a vi se soluționa o problemă personală, vi s-a cerut oferirea unui cadou, a banilor sau îndeplinirea unui serviciu de către ...?</b>	Da	Nu	Nu am avut contacte	NȘ/ NR
1. Medici	40%	32%	26%	2%
2. Învățători	16%	37%	44%	3%
3. Personalul administrativ din universități (secretară, contabil, bibliotecar, metodiști, prodecan, etc.)	7%	23%	66%	4%
4. Profesori, Lectori din universități	11%	18%	68%	3%
5. Funcționari ai ministerelor	4%	17%	75%	4%
6. Funcționari din primării	7%	33%	56%	4%
7. Funcționari administrativi din sistemul judecătoresc	3%	14%	79%	4%
8. Judecători	4%	14%	79%	3%
9. Procurori	3%	13%	81%	3%
10. Ofițerii de urmărire penală (anchetatori)	2%	14%	81%	3%
11. Polițiști	14%	18%	65%	3%
12. Vameși	10%	14%	72%	4%
13. Deputați	1%	14%	82%	3%
14. Consilieri locali	2%	25%	69%	4%
15. Oameni de afaceri	3%	18%	75%	4%
16. Funcționari bancari	2%	20%	74%	4%
17. Angajații Centrului de Combatere a Crimelor Economice și a Corupției	1%	14%	80%	5%
18. Alții	45%	55%	0%	0%

<b>A14. În timpul anului 2006, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), cât de des vi s-au întâmplat următoarele ...?</b>	În toate cazurile	În majoritatea cazurilor	În unele cazuri	În nici un caz	NȘ/ NR
1. Au cerut în mod direct bani, cadouri sau vreo favoare	2%	11%	31%	33%	23%
2. Nu au cerut în mod direct, dar au dat de înțeles că așteaptă bani, cadou sau o favoare (un serviciu)	4%	19%	30%	24%	23%

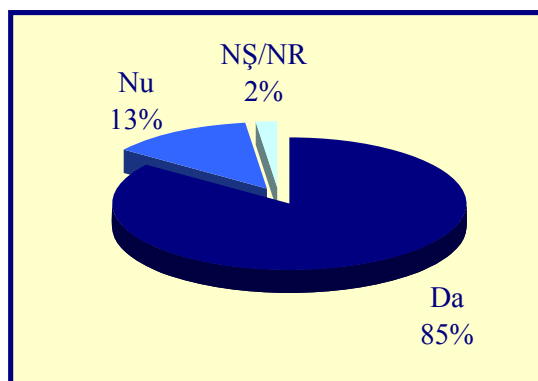
<b>A15. În timpul anului 2006, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), cât de des a fost necesar ...?</b>	În toate cazurile	În majoritatea cazurilor	În unele cazuri	În nici un caz	NȘ/ NR
1. Să oferiți bani funcționarului	2%	13%	33%	31%	21%
2. Să oferiți un cadou funcționarului	2%	11%	28%	37%	22%
3. Să faceți o favoare (un serviciu) funcționarului	1%	8%	23%	45%	23%

<b>A16. În timpul ultimelor 3 luni, atunci când v-ați adresat la vreun funcționar, cât de des a fost necesar ...?</b>	În toate cazurile	În majoritatea cazurilor	În unele cazuri	În nici un caz	NȘ/ NR
1. Să oferiți bani funcționarului	2%	9%	22%	44%	23%
2. Să oferiți un cadou funcționarului	1%	8%	21%	47%	23%
3. Să faceți o favoare (un serviciu) funcționarului	1%	6%	17%	52%	24%

#### 4. AȘTEPTĂRI LEGATE DE CORUPȚIE

*Evaluarea de către cetățeni a măsurii în care societatea este capabilă să rezolve problema*

##### A4. Ați auzit vreodată de Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției?



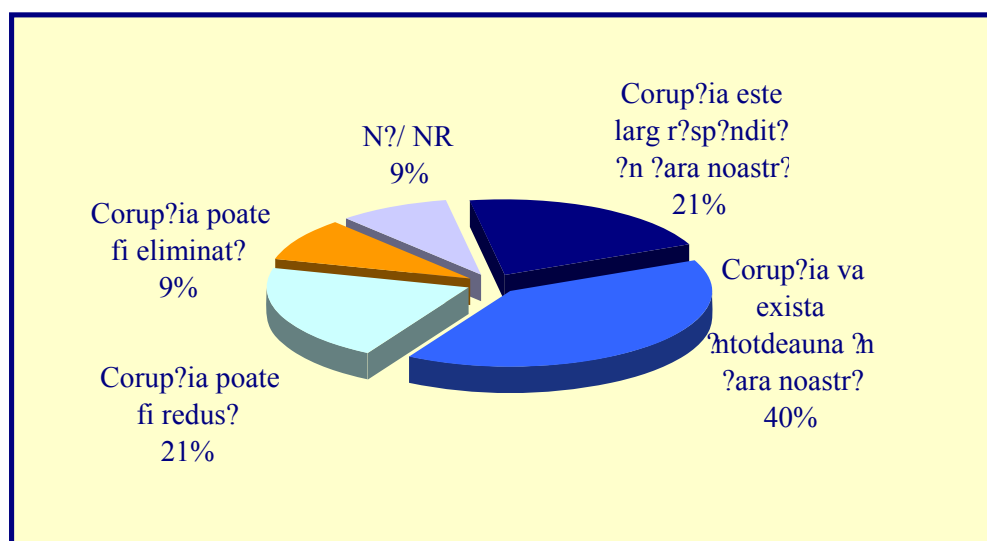
Opt persoane din zece au declarat că cunosc acest Centru pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției.

##### A23. După părerea dvs., în ultimele 12 luni, lupta împotriva corupției s-a intensificat mai degrabă împotriva...?



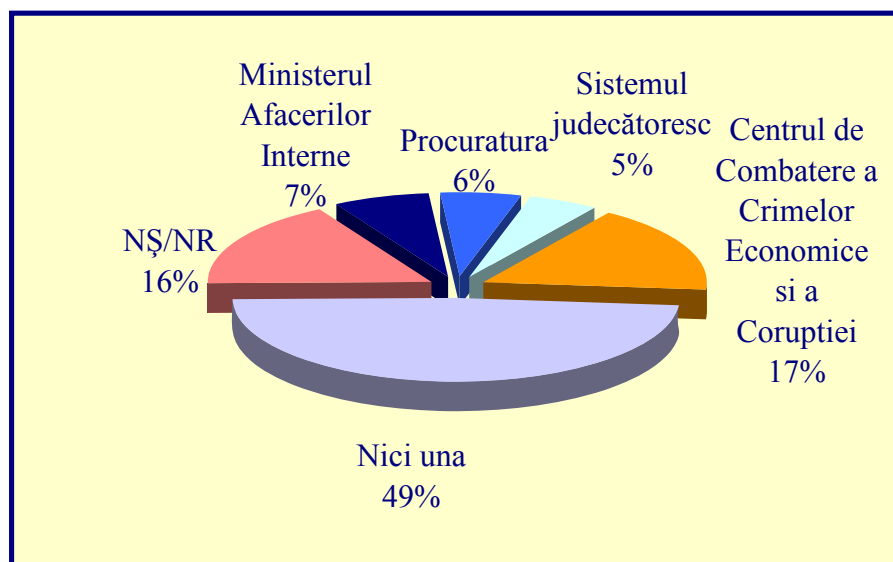
Peste un sfert din populație percepe în ultimele 12 luni o tendință de intensificare a luptei împotriva corupției în direcția funcționarilor de rang scăzut și doar 14% spun că cei vizați de această luptă intensificată sunt înalții funcționari, cei considerați de populație ca fiind cea mai coruptă categorie de funcționari. Doi din zece respondenți consideră că nu există în Republica Moldova o luptă împotriva corupției.

### A26. Care dintre părerile/opiniile ce urmează este mai apropiată de a dvs., ..?



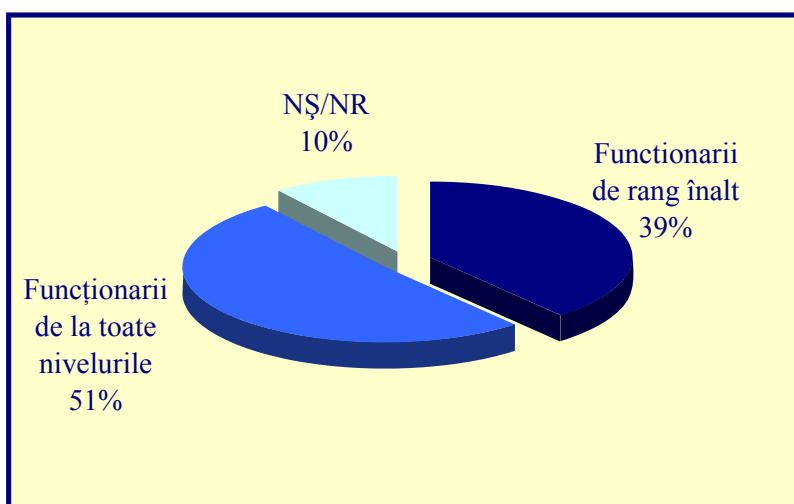
Populația este destul de pesimistă în ceea ce privește viitorul legat de combaterea acestui fenomen, doar 9% considerând cu fermitate că corupția poate fi eliminată iar alți 21% spun că ea ar putea fi redusă substanțial, în vreme ce 40% speră totuși în limitarea ei până la un anumit nivel. Unul din cinci cetățeni nu văd nici o soluție, nici o șansă în limitarea fenomenului de corupție în Republica Moldova.

### A30. În care dintre următoarele instituții aveți cea mai mare încredere?



Nivelul încrederii în diversele instituții care au ca obiectiv combaterea corupției, atinge cota cea mai mare în cazul CCCEC (17%), 7% au cea mai mare încredere în Ministerul Afacerilor Interne, în timp ce alți 5% își pun speranțele în sistemului judecătoresc. Dominanta rămâne alta însă, 49% neavând încredere în nici una dintre instituțiile menționate mai sus.

În opinia populației CCEC este una din instituțiile transparente, în care nu predomină acte de corupție.

**A24. După părerea dvs., corupția ar trebui combătută mai degrabă printre...?**

## 5. PERCEPȚIA POPULAȚIEI ASUPRA UNOR COMPORTAMENTE ANTISOCIALE

Observăm că percepțiile asupra acestor comportamente sunt împărțite luând scoruri relativ echilibrate în ceea ce privește acceptabilitatea sau inacceptabilitatea unor astfel de practici în cazul membrilor Parlamentului.

Totuși regăsim unele nuanțe atunci când e vorba de acceptarea unei invitații la prânz/ cină gratuită, pentru a rezolva problemele cuiva, făcând uz de funcția sa, pentru 46% de respondenți un astfel de comportament fiind inacceptabil. Cadourile și banii sunt considerate de 48% dintre cei intervievați ca fiind acceptate de către Parlamentari pentru a rezolva probleme personale.

<b>A10. După părerea dvs., în ce măsură pentru membrii Parlamentului ar fi acceptabile următoarele acțiuni?</b>	Accep- tabil	Mai degrabă acceptabil	Mai degrabă inacceptabil	Inacceptabil	NȘ/ NR
1. Să accepte o invitație la prânz/cină gratuită, pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	15%	27%	21%	25%	12%
2. Să accepte în schimb o favoare/un serviciu pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	13%	31%	20%	24%	12%
3. Să accepte cadouri pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	14%	34%	18%	24%	10%
4. Să accepte bani pentru a soluționa probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	20%	28%	15%	27%	10%

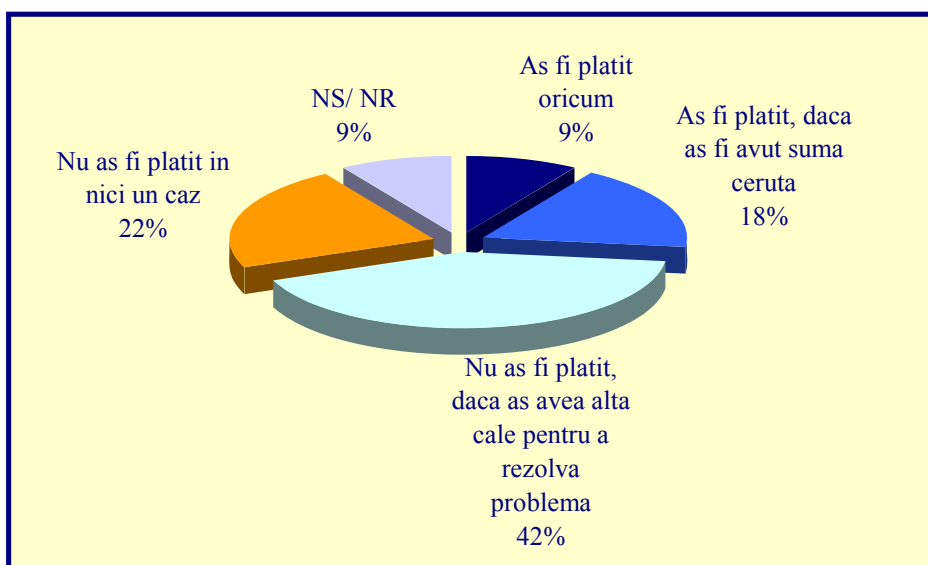
Procente sensibil egale sunt înregistrate și în ceea ce privește membrii guvernului.

<b>A11. După părerea dvs., în ce măsură pentru membrii Guvernului ar fi acceptabile următoarele acțiuni?</b>	Accep- tabil	Mai degrabă acceptabil	Mai degrabă inacceptabil	Inacceptabil	NȘ/ NR
1.Să accepte o invitație la prânz/cină gratuită, pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	14%	28%	21%	24%	13%
2.Să accepte în schimb o favoare/un serviciu pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	12%	32%	20%	24%	12%
3.Să accepte cadouri pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	14%	33%	19%	23%	11%
4.Să accepte bani pentru a soluționa probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	19%	28%	16%	26%	11%

Când e vorba despre funcționarii din primării observăm că 47% din respondenți spun că mai degrabă ar fi inacceptabil ca un funcționar din primărie/primari să accepte bani în schimbul rezolvării unei probleme personale, făcând uz de funcția sa.

<b>A12. După părerea dvs., în ce măsură pentru funcționarii din primării, primari ar fi acceptabile următoarele acțiuni?</b>	Acceptabil	Mai degrabă acceptabil	Mai degrabă inacceptabil	Inacceptabil	NȘ/ NR
1. Să accepte o invitație la prânz/cină gratuită, pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	16%	28%	20%	26%	10%
2. Să accepte în schimb o favoare/un serviciu pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	14%	30%	22%	25%	9%
3. Să accepte cadouri pentru a rezolva probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	15%	30%	21%	25%	9%
4. Să accepte bani pentru a soluționa probleme personale ale cuiva făcând uz de funcția sa	18%	26%	17%	30%	9%

**A17. Dacă ați fi dorit să vă rezolvați o problemă importantă, iar un funcționar (medic, învățător, funcționar din primărie, etc.), v-ar fi cerut în mod direct bani pentru rezolvarea ei, ce ați fi făcut?**

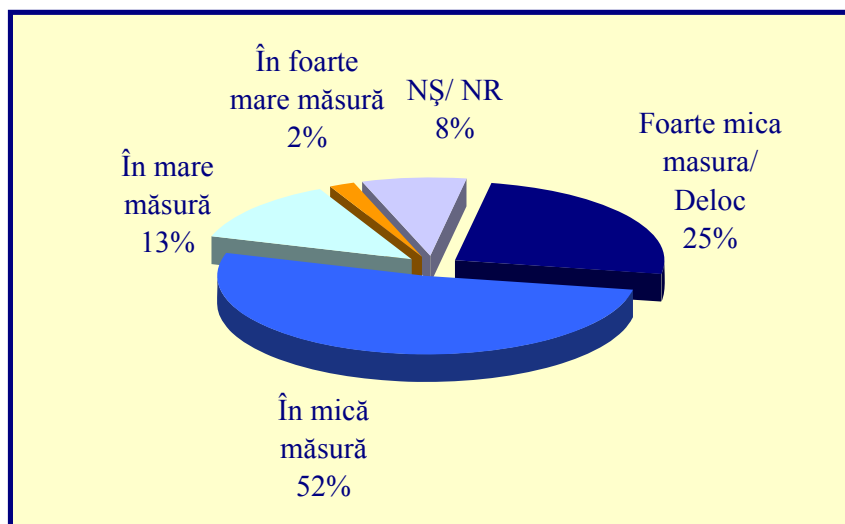


Unul din zece respondenți spune că ar fi plătit oricum indiferent de consecințe, Doi din zece ar fi plătit dacă ar fi avut suma cerută, patru persoane din zece spun că nu ar fi plătit dacă ar găsi altă soluție pentru a rezolva problema, o cincime din respondenți nu ar fi plătit nici într-un caz.

Observăm că circa două treimi din populație ar dispune să plătească în schimbul rezolvării cu succes și rapid a unei probleme apărute. Profilul socio-demografic al persoanelor care ar fi mai degrabă dispuse să plătească este următorul: bărbați cu vârsta cuprinsă între 18-44 ani, cu o educație medie, cu venituri peste 1000 lei și un nivel socio-economic ridicat indiferent de unde provine din mediul rural sau urban.

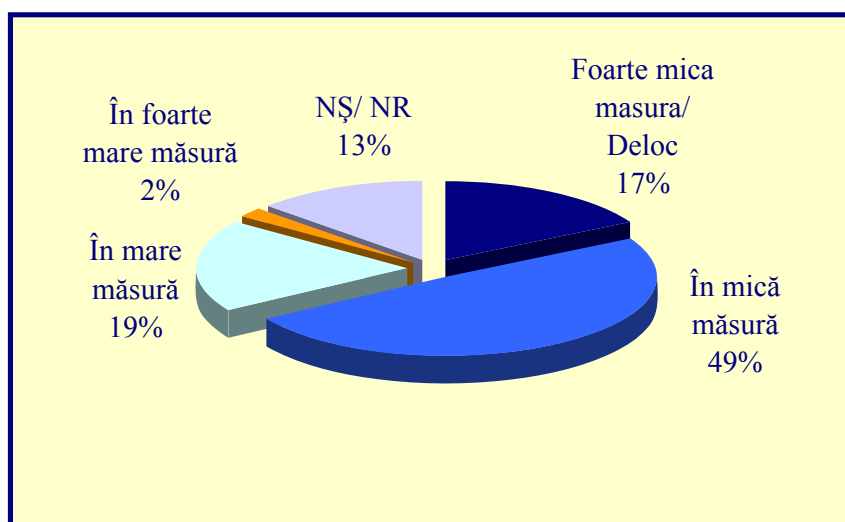
## 6. CUNOAȘTEREA MĂSURILOR DE COMBATERE A CORUPȚIEI. INFLUENȚA MASS-MEDIA

**A18. În ce măsură vă sunt cunoscute măsurile Guvernului de Combatere a corupției?**



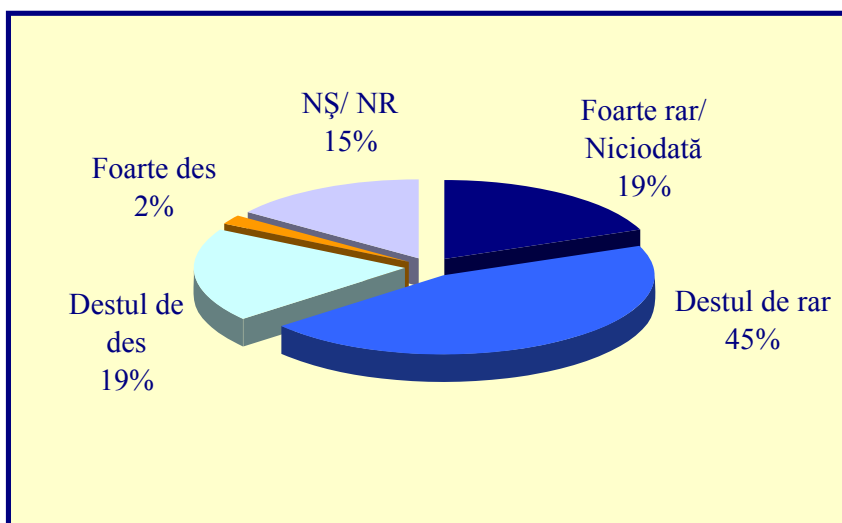
Observăm că fiecare a șasea persoană declară că știe despre măsurile luate de Guvern în vederea combaterii corupției, în timp ce jumătate de respondenți cunosc în foarte mică măsură și circa o pătrime nu cunosc aproape deloc sau deloc care sunt aceste măsuri de combatere a acestui fenomen antisocial.

**A19. În ce măsură considerați că mass-media din Republica Moldova acordă atenție subiectelor legate de problema corupției?**



Fiecare a cincea persoană consideră că mass-media în cele mai dese cazuri acordă atenție subiectelor legate de problema corupției în timp ce două treimi din respondenți afirmă că se atrage atenție în foarte mică măsură sau deloc.

**A20. După părerea dvs., cât de des considerați că mass-media din Republica Moldova prezintă cazuri de corupție ale oficialilor (de divers rang)?**



O cincime din respondenți consideră că mass-media în cele mai multe cazuri prezintă cazurile de corupție ale oficialelor de divers rang în timp ce 66% din respondenți declară că foarte rar sau niciodată.